

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓ

A nyíregyházi Jósa András Múzeum tulajdonában lévő 11 db. Benczúr Gyula fiatalkori rajzáról

Állapotleírás:

A rajzok grafitceruzával készültek rajzkartonra, vagy vékony papírra. Láthatóságukat és élvezhetőségüket nagymértékben rontotta a papírhordozó jelentős foltosodása, szennyezettsége. Jellemzően barna és sárgás, kisebb-nagyobb kiterjedésű foltok és pöttyök borították a rajzok egész felületét.

Minden rajz papszpartuba volt helyezve. Károsodásukat a paszpartukhoz használt silány anyagú kartonok is okozhatták. A rajzokat egész felületükön a paszpartuk hátsó kartonjához ragasztották, így az idők során a savas anyagok beivódva a rajzkartonokba, komoly foltosodást okoztak. A rajzok közül néhányánál felületi sérülések is keletkeztek.

A restaurálás leírása:

A rajzokról a port szárazon latex szivaccsal, majd különböző radírokkal eltávolítottam.

A paszpartuk leválasztása következett. A paszpartuk felső kartonját szárazon lefejtettem, így szabaddá téve a rajzokat. Az alkotások egész felületükön a paszpartu hátsó kartonjára voltak felragasztva. Ragasztásukhoz enyvvet használtak. Ezért meleg vizes áztatással le tudtam választani a rajzokat a kartonokról.

Az így „kiszabadított rajzok” tisztítása következett.

A rajzokat első lépésben tiszta vízben tisztítottam, így a papírban lévő savas bomlástermékeket és ragasztóanyagot eltávolítottam. Bár a papír ez által is tisztult, a foltok halványításához, megszüntetéséhez fehérítést kellett alkalmaznom. 3%-os Bórax és 5%-os Hidrogén-peroxid oldat vizes keverékében áztatva a lapokat, lassan halványultak a foltok.

Ezt követte egy alapos folyóvizes öblítés.

A nedves kezeléseket a savtalanítás zárta, melyet félig telített Ca(OH)_2 oldatos áztatással végeztem. Ez az oldat nem csak savtalanít, semlegesít, hanem puffer képzése miatt hosszú távon védi a papírt a későbbi savasodástól.

A rajzokon lévő kisebb szakadásokat, sérüléseket megfelelő japán papírral és metil-cellulóz ragasztóval kijavítottam és kipréseltem.

A rajzok paszpartuzása következett. Mind a 11 rajz egyforma méretű paszpartuba került. A kétoldalas rajzhoz átfordítható paszpartut készítettem, így mindkét oldala biztonságosan megtekinthető.

A paszpartuzott rajzokhoz dobozt készítettem, amely a műtárgyvédelmi szempontokat maximálisan figyelembe véve készült.

Mind a paszpartuk, (hátlapjuk is), mind a doboz teljesen savmentes, archiváló minőségű időálló anyagból (múzeumkarton) készült.

Vázlatrajz (Parasztszekér)

Ltsz.: K.94.9.
19x25 cm.
(paszpartu mérete:
27,8x33,2 cm.)

Hárfázó férfi

Ltsz.: K.94.1.3.
24x18 cm.
(paszpartu mérete:
33,4x27,8 cm.)

Csatajelenet

Ltsz.: K.94.1.1.
21x26 cm.
(paszpartu mérete:
27,8x33,4 cm.)

Tanulmányrajz (Parasztház)

Ltsz.: K.94.1.5.
19x25 cm.
(paszpartu mérete:
28x33,2 cm.)

Európa elrablása

Ltsz.: K.94.1.7.
25x19 cm.
(paszpartu mérete:
33x27,9 cm.)

Tanulmányrajz (Csatajelenet)

Ltsz.: K.94.1.10.
25x19 cm.
(paszpartu mérete:
33,4x28,2 cm.)

Kiborult a tej

Ltsz.: K.94.1.2.
25x19 cm.
(paszpartu mérete:
33,4x28,2 cm.)

Tanulmányrajzok

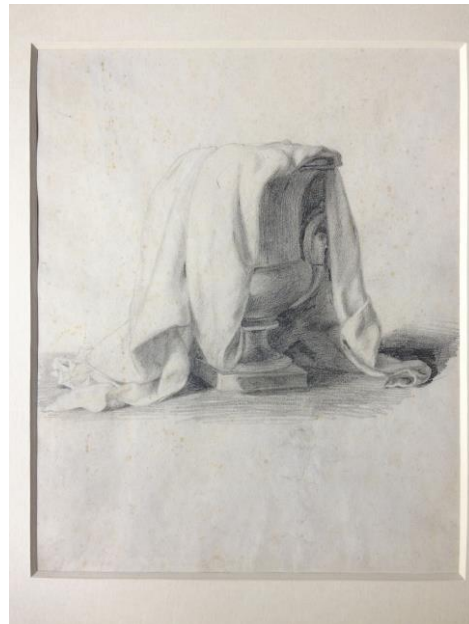
Ltsz.: K.94.1.4.
19x25 cm.
(paszpartu mérete:
28x33,4 cm.)

Madonna gyermekkel

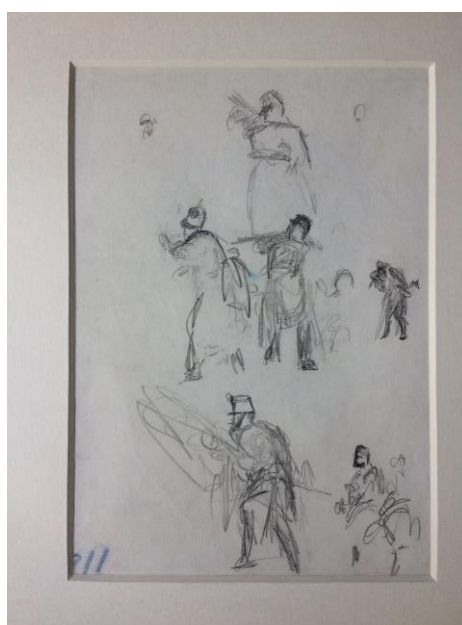
Ltsz.: K.94.1.8.
25x19 cm.
(paszpartu mérete:
33,4x28 cm.)

Redőtanulmány

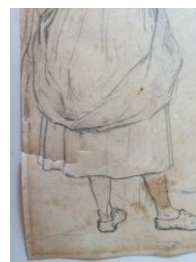
Ltsz.: K.94.1.6.
25x19 cm.
(paszpartu mérete:
33,4x27,8 cm.)

Vázlatok – kétoldalas rajz

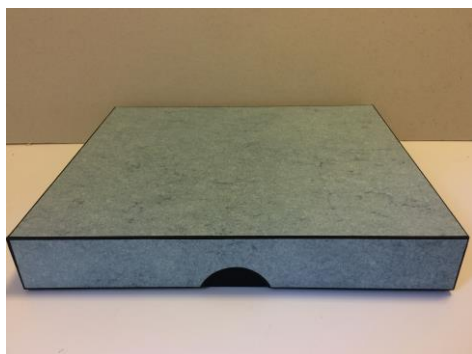

Ltsz.: K.59.40.4.
18x24 cm
(paszpartu mérete:
31,1x36,9 cm.)

Munka közbeni fotók:

A doboz:

Budapest, 2021. június 18.

Lente Zsuzsanna

okl. textilrestaurátor művész

könyv- és papírestaurátor

Magyar Restaurátorkamarai tagszám: T-4-219

alanyi adómentes kisadózó egyéni vállalkozó

adószám: 41815894-1-43

nyilvántartási szám: 53195193

tel: 30-3902020